

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologisch werkprotocol Patrimonium, Wageningen

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van: De Woningstichting

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	M. van der Hout
In opdracht van	De Woningstichting
Naam opdrachtgever	M. Bogers
Rapportnummer	RA13343-02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	27 november 2013
Aantal pagina's	29
Collegiale toets	M.W. van den Hoorn
Wijze van citeren	Hout, M. van der , 2013. Ecologisch werkprotocol Patrimonium, Wageningen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA13343-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Omschrijving plangebied	9
3 Aanwezige soorten	11
4 Mitigerende maatregelen	13
4.1 Fasering werkzaamheden	13
4.2 Planning	13
4.3 Verslaglegging	16
5 Literatuur	17
Bijlage 1 Flora- en faunawet	19
Bijlage 2 Weergave deelgebieden	23
Bijlage 3 Verspreidingskaarten	24
Bijlage 4 Fasering activiteiten	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Woningstichting is van plan om de wijk Patrimonium in Wageningen opnieuw in te richten. Hierbij worden de woningen worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw.

In opdracht van de Woningstichting is door Regelink Ecologie & Landschap in de wijk Patrimonium ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde vaatplanten, vogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen (Van den Hoorn, 2012a, 2012b, 2013). Tijdens dit onderzoek werden gele helmbloem, gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis aangetroffen.

Om te voorkomen dat bij de ingreep de Flora- en faunawet overtreden is een mitigatieplan opgesteld. De maatregelen die daarin zijn opgenomen zijn er op gericht de functionaliteit van het plangebied voor de aangetroffen beschermde soorten te behouden en het verwonden dan wel doden van dieren en beschadigen van planten zoveel mogelijk te voorkomen.

Het ecologische werkprotocol is een specificatie van het mitigatieplan waarbij de maatregelen in detail beschreven worden.

1.2 Doel

Het mitigatieplan beschrijft de handelingen die moeten worden uitgevoerd om negatieve effecten op gele helmbloem, gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten. Het ecologische werkprotocol geeft aan waar, op welke manier en wanneer deze maatregelen exact uitgevoerd dienen te worden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied waarin de voorgenomen ingreep plaatsvindt beschreven. In hoofdstuk 3 volgen de belangrijkste resultaten van de soortgerichte onderzoeken. In hoofdstuk 4 worden de te nemen mitigerende maatregelen uitgewerkt. Tevens is een overzicht van de gebruikte bronnen opgenomen (hoofdstuk 5). De rapportage wordt afgesloten met enkele bijlagen.

2 Omschrijving plangebied

Het plangebied betreft de wijk Patrimonium in Wageningen (Gelderland).

In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Lindenlaan, aan de westzijde door de achterzijde van de bebouwing van de Churchillweg, aan de noordzijde door de Geertjesweg, en aan de oostzijde door de Postjesweg.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. De twee rood omkaderde gebieden in het midden behoren niet tot het plangebied. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- gebouwen met dakpannen en spouwmuur;
- gebouwen met dakpannen, houten betimmering en spouwmuur;
- diverse schuurtjes van hout of steen;
- dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm),
- dikke bomen (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes;
- lage, opgaande begroeiing (tuinen en plantsoen).

3 Aanwezige soorten

In dit hoofdstuk worden de aanwezige soorten en functies kort weergegeven (zie ook Van den Hoorn 2012a, 2012b en 2013). Ter illustratie is per behandelde soort een verspreidingskaartje toegevoegd (zie Bijlage 3).

Gele helmbloem

In het plangebied is op een locatie de gele helmbloem (*Pseudofumaria lutea*) aangetroffen. Het betreft een steegje achter de Lindenlaan.

Gierzwaluw

In het noordelijke deel van het plangebied waren tijdens de inventarisaties veel gierzwaluwen (*Apus apus*) aanwezig. Tijdens het eerder uitgevoerde soortgerichte onderzoek werden 19 nestlocaties vastgesteld. Er mag van worden uitgegaan dat binnen de wijk nog meer nestlocaties aanwezig zijn.

Huismus

In het noordelijke deel van het plangebied zijn veel huismussen (*Passer domesticus*) aanwezig. Tijdens het eerder uitgevoerde soortgerichte onderzoek werden 24 nestlocaties vastgesteld. Er mag van worden uitgegaan dat binnen de wijk nog meer nestlocaties aanwezig zijn.

Gewone dwergvleermuis

In de wijk zijn twee zomerverblijfplaatsen en vier paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) aanwezig.

4 Mitigerende maatregelen

4.1 Fasering werkzaamheden

De werkzaamheden moeten gefaseerd in tijd en ruimte worden uitgevoerd (Bijlage 4). Hiertoe is het plangebied opgedeeld in drie deelgebieden (Bijlage 2). Deze deelgebieden worden in volgorde (van A naar B, van B naar C) gesloopt, herbouwd en geschikt gemaakt voor gebruik door gierzwaluw, huismus of gewone dwergvleermuis. Pas als een deelgebied is herbouwd kan begonnen worden met de sloop van het volgende deelgebied. De keuze voor deze volgorde van werken is ingegeven door de wenselijkheid vanuit de bouwplanning en het feit dat het zuidelijke deel van het plangebied, op een gierzwaluwnest na, niet door vogels met jaarrond beschermde nesten wordt gebruikt. Dit geeft de initiatiefnemer de mogelijkheid om over te kunnen gaan tot optimale mitigatie voor genoemde soorten. Alvorens deelgebied A kan worden gesloopt, worden de daar aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen tijdelijk gemitigeerd.

4.2 Planning

Februari 2014

In deze maand worden ter tijdelijke mitigatie in totaal negen gierzwaluwkasten, twaalf huismuskasten en acht vleermuiskasten opgehangen. De kasten worden alle opgehangen aan woningen in het blok Postjesweg (even) Meidoornplantsoen, Jasmijnlaan en Geertjesweg. Een ecooloog zal ter plaatse de meest geschikte locaties aangeven.

Gierzwaluwkasten

De kasten komen op een minimum hoogte van vier meter te hangen en mogen niet in het directe zonlicht hangen. De invliegopeningen moeten een vrije aan- en uitvliegroute hebben, vrij zijn van kunstlicht en verstoring, en buiten bereik van predatoren worden aangebracht.

Huismuskasten

Daarnaast worden in totaal twaalf huismuskasten in groepjes van drie geclusterd opgehangen. De kasten worden alle opgehangen aan woningen in het blok Postjesweg (even) Meidoornplantsoen, Jasmijnlaan en Geertjesweg. Een ecooloog zal ter plaatse de meest geschikte locaties aangeven.

Vleermuiskasten

In de directe omgeving van deelgebied A worden acht vleermuiskasten van het type “Aangepaste Boshamer” opgehangen. Deze kasten moeten blijven hangen zolang deze in goede staat zijn en kunnen functioneren als verblijfplaats voor vleermuizen. De vleermuiskasten dienen binnen 100 meter en maximaal 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te worden geplaatst. De kasten worden bij voorkeur aan gebouwen geplaatst. Wanneer dit niet mogelijk is kunnen de kasten aan bomen opgehangen worden. De

kasten moeten twee aan twee worden opgehangen met bij voorkeur clustering met verschillende ophangrichtingen.

De kasten moeten op een minimale hoogte van drie meter worden opgehangen, een vrije aanvliegroute hebben, vrij zijn van kunstlicht en verstoring, en buiten bereik van predatoren hangen.

De kasten zullen ook in het blok Postjesweg (even) Meidoornplantsoen, Jasmijnlaan en Geertjesweg. Een ecooloog zal ter plaatse de meest geschikte locaties aangeven.

Juli 2014

Op de plaatsen waar gele helmbloemen tussen tegels voorkomen moeten eerst de tegels worden verwijderd, waarna de aanwezige planten met een flinke kluit vochtige aarde om de wortels worden uitgegraven en op een nieuwe locatie in het openbaar groen worden teruggeplaatst.

De planten die nu in een muur groeien worden met een brok muur daaromheen uitgehakt of uitgezaagd en met brok en al in de nieuw te bouwen keermuur (zie hierna) geplaatst. Het oude stuk muur met daarin de gele helmbloemen wordt hoog in de nieuwe muur gemetseld, zodat eventueel zaad naar beneden op de muur kan vallen.

De muur wordt rond de gele helmbloed gemetseld met een mortel die bestaat uit 16 delen zand, 8 delen kalk en 1 deel tras. De moderne Portlandcement is niet geschikt voor muurplanten. De muur moeten grof worden gemetseld en her en der mogen stukken worden opengelaten, zodat sporen en zaden zich makkelijker kunnen hechten en ontkiemen.

Het uitzagen en herplanten wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake deskundige op het gebied van planten, zodat direct en adequaat kan worden gereageerd wanneer tijdens deze werkzaamheden er iets misgaat

Augustus 2014

Regelmatig zal moeten worden gecontroleerd hoe de gele helmbloemen planten er bij staan.

Oktober 2014

In week 41 worden de huizenblokken aan de Lindenlaan 25 tot 37 en 37 tot 47 ongeschikt gemaakt voor het verblijven van vleermuizen. Hiertoe dient alle betimmering verwijderd te worden. Het verwijderen van aftimmering dient gefaseerd plaats te vinden met klein materieel.

In het buitenblad van de spouwmuur wordt in een raster van drie bij drie meter een aantal gaten van circa 50 x 50 cm gemaakt. Hierbij moet er voor worden gezorgd dat de gaten in ieder geval in de uiterste hoeken worden gerealiseerd, zodat voldoende tocht ontstaat waardoor de vleermuizen het gebouw zullen verlaten.

Het ongeschikt maken van de gebouwen voor vleermuizen moet gebeuren in een periode waarbij minimaal drie dagen achtereenvolgend een avondtemperatuur van meer dan 10°C wordt verwacht, zodat de vleermuizen voldoende actief zijn om het gebouw te kunnen verlaten.

Na het uitvoeren van deze werkzaamheden dient het gebouw minimaal drie dagen te blijven staan alvorens tot sloop wordt overgegaan. Dit is noodzakelijk om vleermuizen die zich toch nog onverhoopt ergens in het gebouw bevinden de kans te geven het gebouw alsnog te verlaten.

Het verwijderen van de betimmering en het creëren van gaten in de spouwmuren wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake deskundige op het gebied van vleermuizen, zodat direct en adequaat kan worden gereageerd wanneer tijdens deze werkzaamheden vleermuizen worden aangetroffen.

Als tijdens de overige werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet worden en moet met de vleermuisdeskundige bekeken worden hoe de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk negatieve effecten op de aangetroffen vleermuizen.

Oktober 2014 t/m augustus 2015

In de nieuw te bouwen huizen in Blok A worden 50 geschikte nestlocaties voor gierzwaluwen gerealiseerd (zie voor specificaties Berghuis & van der Hout (2013)). Alle woningen worden voorzien van spouwmuren met open stootvoegen van minimaal 14 mm breed. Vogelschroot zal niet worden aangebracht, of bij de derde dakpan vast geschroefd. Voor de exacte uitwerking zullen de bouwtekeningen nog worden beoordeeld. Geadviseerd wordt om eenmaal een deskundige op het gebied van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen te laten controleren of de realisatie van de voorzieningen conform de gestelde eisen wordt uitgevoerd.

Oktober 2015 t/m augustus 2016

In de nieuw te bouwen huizen in Blok B worden 25 geschikte nestlocaties voor gierzwaluwen gerealiseerd (zie voor specificaties Berghuis & van der Hout (2013)). Alle woningen worden voorzien van spouwmuren met open stootvoegen van minimaal 14 mm breed. Vogelschroot zal niet worden aangebracht, of bij de derde dakpan vast geschroefd. Voor de exacte uitwerking zullen de bouwtekeningen nog worden beoordeeld. Geadviseerd wordt om eenmaal een deskundige op het gebied van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen te laten controleren of de realisatie van de voorzieningen conform de gestelde eisen wordt uitgevoerd.

Oktober 2016

In week 40 worden de huizenblokken aan het Witmondplein 5 -15, Talmastaat 19, Talmasstraat 5 -11 en Geertjesweg 20-30 ongeschikt gemaakt voor het verblijven van vleermuizen. Hiertoe dient alle betimmering verwijderd te worden. Het verwijderen van aftimmering dient gefaseerd plaats te vinden met klein materieel.

In het buitenblad van de spouwmuur wordt in een raster van drie bij drie meter een aantal gaten van circa 50 x 50 cm gemaakt. Hierbij moet worden gezorgd dat de gaten in ieder geval in de uiterste hoeken worden gerealiseerd, zodat voldoende tocht ontstaat waardoor de vleermuizen het gebouw zullen verlaten.

Het ongeschikt maken van de gebouwen voor vleermuizen moet gebeuren in een periode waarbij minimaal drie dagen achtereenvolgend een avondtemperatuur van meer dan 10°C wordt verwacht, zodat de vleermuizen voldoende actief zijn om het gebouw te kunnen verlaten.

Na het uitvoeren van deze werkzaamheden dient het gebouw minimaal drie dagen te blijven staan alvorens tot sloop wordt overgegaan. Dit is noodzakelijk om vleermuizen die zich toch nog onverhoopt ergens in het gebouw bevinden de kans te geven het gebouw alsnog te verlaten.

Het verwijderen van de betimmering en het creëren van gaten in de spouwmuren wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake deskundige op het gebied van vleermuizen, zodat direct en adequaat kan worden gereageerd wanneer tijdens deze werkzaamheden vleermuizen worden aangetroffen.

Als tijdens de overige werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet worden en moet met de vleermuisdeskundige bekeken worden hoe de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk negatieve effecten op de aangetroffen vleermuizen.

Oktober 2016 t/m augustus 2017

In de nieuw te bouwen huizen in Blok C worden 25 geschikte nestlocaties voor gierzwaluwen gerealiseerd (zie voor specificaties Berghuis & van der Hout (2013)). Alle woningen worden voorzien van spouwmuren met open stootvoegen van minimaal 14 mm breed. Vogelschroot zal niet worden aangebracht, of bij de derde dakpan vast geschroefd. Voor de exacte uitwerking zullen de bouwtekeningen nog worden beoordeeld. Geadviseerd wordt om eenmaal een deskundige op het gebied van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen te laten controleren of de realisatie van de voorzieningen conform de gestelde eisen wordt uitgevoerd.

Oktober 2018

In week 40 worden vier van de tijdelijke gierzwaluwkasten, zes van de tijdelijke huismussenkasten en twee van de geplaatste vleermuiskasten die aan de woningen in het blok Postjesweg (even) Meidoornplantsoen, Jasmijnlaan en Geertjesweg zijn opgehangen weer verwijderd.

Oktober 2019

In week 40 worden de resterende vijf tijdelijke gierzwaluwkasten, zes tijdelijke huismussenkasten en twee vleermuiskasten van de die aan de woningen in het blok Postjesweg (even) Meidoornplantsoen, Jasmijnlaan en Geertjesweg zijn opgehangen weer verwijderd.

4.3 Verslaglegging

Relevante stappen in het werkprotocol moeten worden vastgelegd in een logboek.

5 Literatuur

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

M.T. Berghuis, M. van der Hout, 2013. Mitigatieplan gele helmbloem, gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis Wijk Patrimonium, Wageningen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA12408-03, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Hoorn, M.W. van den, 2012a. Vleermuis-, steenmarter- en gierzwaluwonderzoek Patrimonium, Wageningen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA12197-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Hoorn, M.W. van den, 2012b. Ecologische quickscan Patrimonium, Wageningen. In het kader van de natuurwetgeving. Rapport RA12197-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Hoorn, M.W. van den, 2013. Aanvullend onderzoek mussen en vleermuizen Patrimonium, Wageningen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA12409-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (27-11-2013)].

Ministerie van Economische zaken, landbouw en innovatie, 2011a. Soortenstandaard van de gewone dwergvleermuis.

Ministerie van Economische zaken, landbouw en innovatie, 2011b. Soortenstandaard van de huismus.

Ministerie van Economische zaken, landbouw en innovatie, 2011b. Soortenstandaard van de gierzwaluw.

Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en visserij, 1990. Handleiding voor de bescherming van Bedreigde muurplanten. Ministerie van LNV, directie Natuur, Milieu en Faunabeheer, 2e druk.

Bijlage 1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele

broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

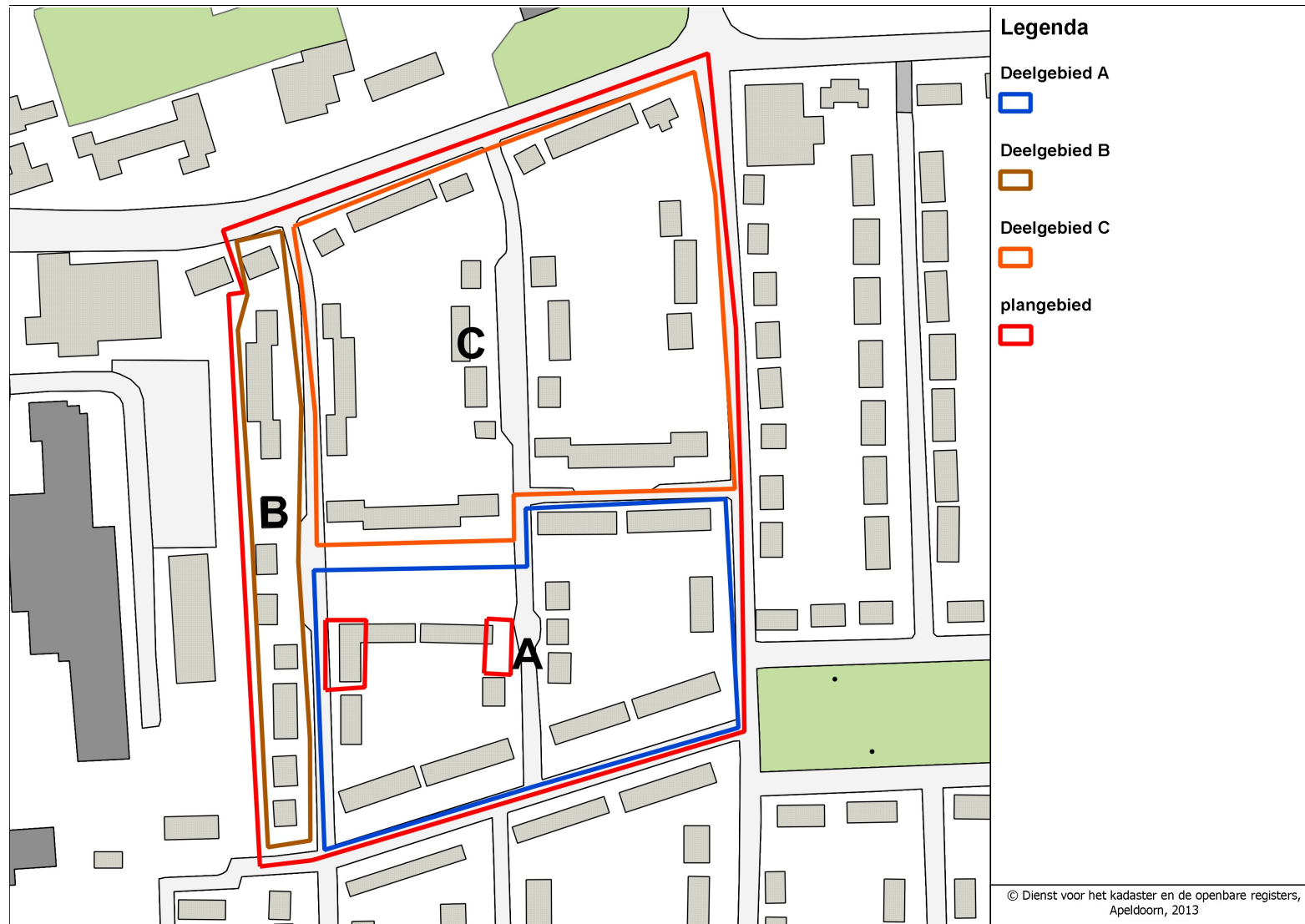
Gedragcodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie Ministerie van EL&I (nu EZ) (2010).

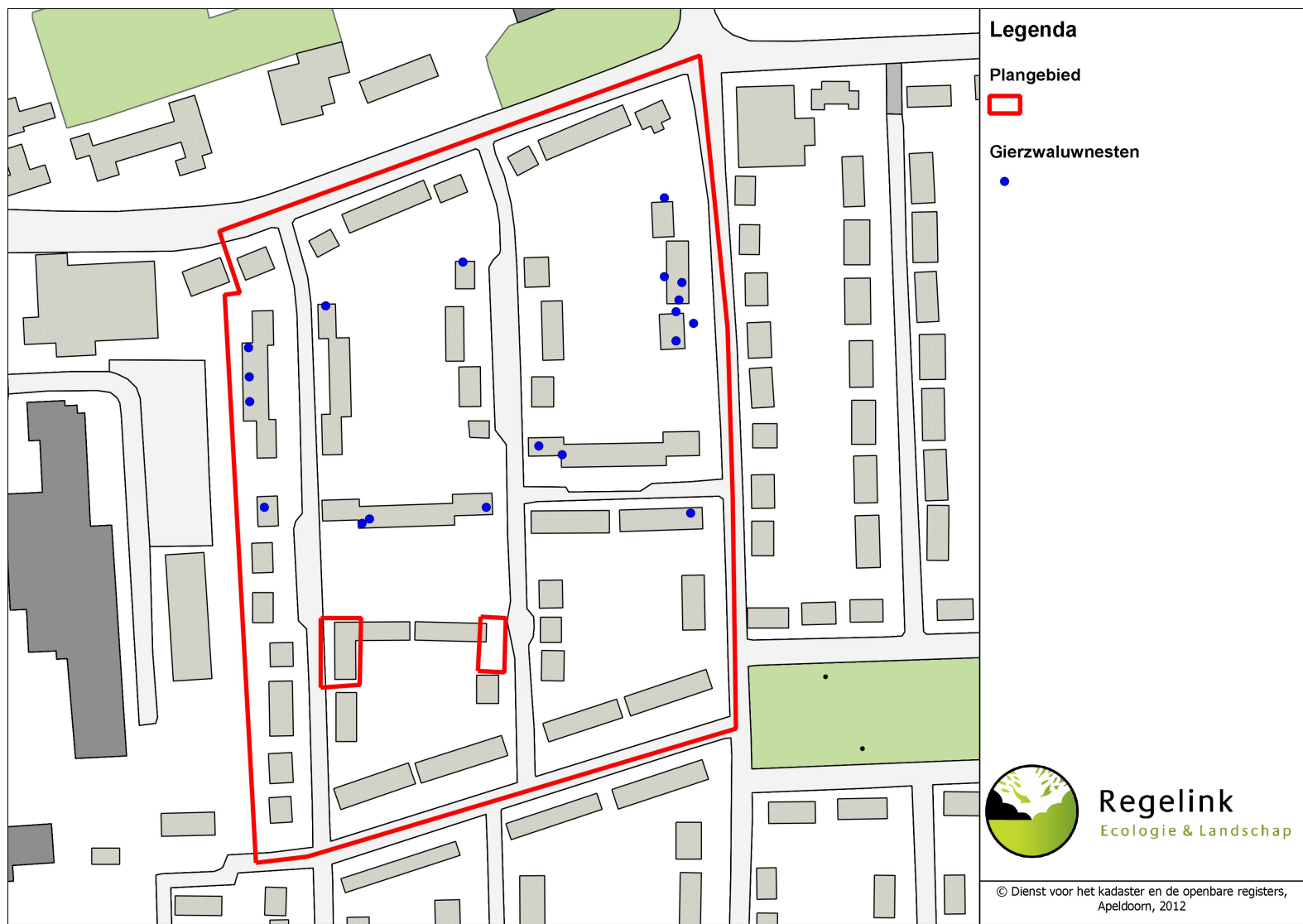

Bijlage 2 Weergave deelgebieden

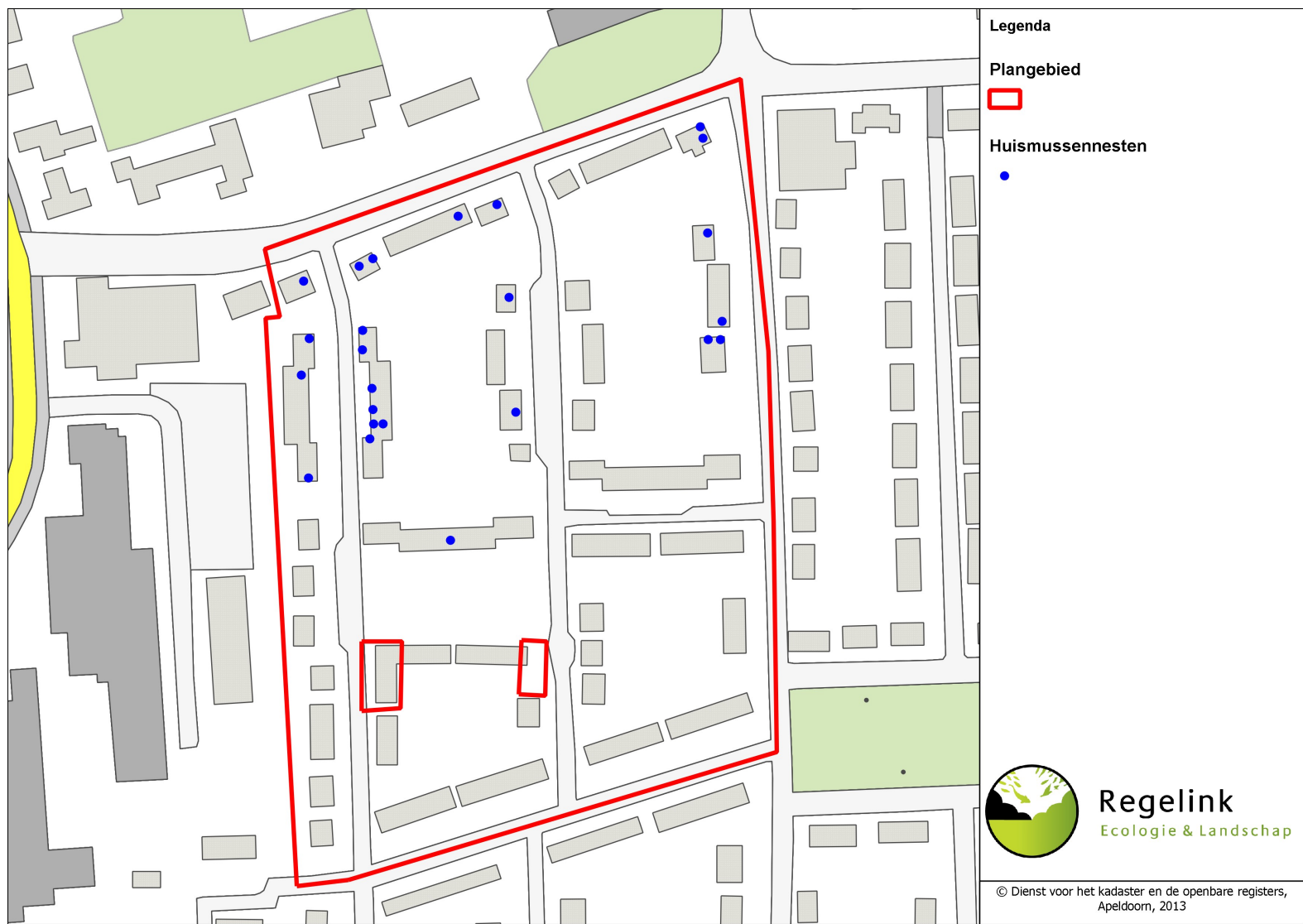

Bijlage 3 Verspreidingskaarten

Bijlage 4 Fasering activiteiten

jaar	jan	feb	mrt		apr		mei		jun		jul		aug	sep	okt	nov	dec
2014		TMDA	TMDA		GTMDA		GTMDA		GTMDA		VGHB	GTMDA	GTMDA	GTMDA	ESDA	HDA	HDA
2015	HDA	HDA	HDA		HDA		HDA		HDA		HDA		GDA	GDA	SDB	HDB	HDB
2016	HDB	HDB	HDB	GDA	HDB	GDA	HDB	GDA	HDB	GDA	HDB	GDA	GDA	GDA	ESDC	HDC	HDC
2017	HDC	HDC	HDC	GDB	HDC	GDB	HDC	GDB	HDC	GDB	HDC	GDB	GDB	GDB			
2018			GDC		GDC		GDC		GDC		GDC		GDC		VTMG		
2019															VTMG		

TMDA Tijdelijke mitigatie gierzaluw- en huismusnest en vleermuisverblijfplaatsen deelgebied A

GWTMDA Gewenningsperiode tijdelijke mitigatie deelgebied A

VGHB Verplaatsen gele helmbloem

ESDA Ecologische sloop Deelgebied A

SDB Sloop Deelgebied B

ESDC Ecologische sloop Deelgebied C

VTMG Verwijdering tijdelijke mitigatie gierzaluwnest

HDA Herbouw Deelgebied A

HDB Herbouw Deelgebied B

HDC Herbouw Deelgebied C

GDA Gewenning mitigatie Deelgebied A

GDB Gewenning mitigatie Deelgebied B

GDC Gewenning mitigatie Deelgebied C